

Työllisyyspalveluiden vaikuttavuusperusteinen hankinta

Kaupunginhallitus 13.02.2023 § 61

Valmistelu ja lisätiedot vs. hyvinvointijohtaja Petra Nevalainen, petra.nevalainen@orimattila.fi, työllisyysvastaava Jaana Lindholm, jaana.lindholm@orimattila.fi

Tausta:

Orimattilan kaupungin työllisyystilanne on kehittynyt viimeisen vuoden aikana myönteisesti, mutta työttömyysaste on edelleen korkea 10,3% (12/2022). Eryityisesti nuorten työttömyys (16,1%) sekä pitkäaikaistyöttömien (yli vuoden työttömänä olleiden) suuri osuus työttömistä työnhakijoista herättää huolta työttömyyden keston pitkittymisestä ja kannustaa etsimään myös uudenlaisia palvelu- ja toimintamalleja työllisyystilanteen parantamiseksi. (n. 40% työttömistä työnhakijoista on ollut yli vuoden työttömänä.)

Koronaviruspandemia on osaltaan heikentänyt pitkään työttömänä olleiden tai työttömyyden pitkittymisen uhan alla olevien asemaa. Niillä asiakkailla, jotka ovat olleet jo pitkään työelämän ulkopuolella, on entistä haasteellisempaa integroitua pandemian jälkeisen työelämän entistä nopeammin muuttuviin vaatimuksiin.

Eri puolilla Suomea käynnissä olevien työllisyyden kuntakokeilujen ideana on etsiä mm. uudenlaisia malleja työllisyyden hoitoon, alueelliset vahvuudet ja tarpeet huomioiden. Ilman nopeasti yritysten tarpeisiin reagoivia, kokeilevia toimenpiteitä pitkäaikaistyöttömien suuri osuus työnhakijoista uhkaa jäädä pysyväksi, vaikka koronapandemian aikaisista rajoituksista on pääosin luovuttu ja työllisyystilanne kehittyi isossa kuvassa positiivisesti. Yhä useampi työtön työnhakija tarvitsee entistä yksilöllisempää palvelua ja erilaista koulutusta sekä valmennusta työllistymisensä tueksi.

Pilotti:

Orimattilan kaupunkin on neuvotellut Bravedo Oy:n kanssa mahdollisuudesta käynnistää uusi kokeilu ja pilottihanke siitä, miten kaupunki yhteistyössä yksityisen palveluntarjoajan kanssa saattaa tehokkaammin yhteen työtä tarjoavia ja työtä etsiviä ja siten työllistää nykyistä tehokkaammin työmarkkinatukea yli 300 päivää saaneita työttömiä työnhakijoita sekä nuoria. Ulkopuolinen palveluntarjoaja rahoittaa tarjoamansa palvelun itse ja kaupunki maksaa vain tuloksista ja onnistuneesta työllistämisestä.

Pilotti käynnistettäisiin tulos- ja vaikuttavuusperusteista työllisyyspalvelua kehittävän Bravedo Oy:n kanssa. Bravedo Oy -konsernin yrityksistä Orimattilan kumppaneina pitkäaikaistyöttömien palvelukokeilussa toimivat Barona Oy ja Arffman Oy.

Pilotin tarkoituksena on edistää Orimattilan strategian tavoitteita työllisyysasteen nostamiseksi sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentämiseksi siirtämällä palvelumaksut aktiiviseen työllistämiseen. Kokeilun tavoitteena on vähentää pitkäaikaistyöttömyyttä, tarjota yrityksille henkilökuntaa liiketoiminnan kasvun tueksi sekä auttaa yhä useampaa orimattilalaista yksilöllisin ratkaisuin kiinni työelämään.

Pilotilla siirretään passiivisen työmarkkinatuen kuntaosuuksiin (sakkomaksut) käytettäviä kaupungin määrärahoja palveluiden ostamiseen ja aktiiviseen työllistämiseen. Pilotilla ei ole merkittäviä vaikutuksia työllisyyspalveluiden määrärahojen kokonaistasoon. Välillisesti pilotti vaikuttaa merkittävästi työllistyvien henkilöiden elämänlaatuun, kaupungin elinvoimaan, taloudelliseen toimeliaisuuteen ja verotuloihin.

Pilottihankkeen peruseriaatteet, hankinta ja kustannukset:

Kokeiltava, edellä mainittu tulosperusteinen malli perustuu täydelliseen tulosperusteisuuteen ja vaikuttavuuteen. Mallissa palveluntarjoaja ottaa vastuulleen viranomaistehtäviä lukuun ottamatta 125 pitkäaikaistyöttömän palvelutarpeet, mukaan lukien tarvittavien palveluiden rahoituksen. Palveluntarjoajan palkkio muodostuu vasta kokeilun lopussa näytetystä tuloksesta ja sen aikaansaamasta säästöstä kaupungin maksamista kumulatiivisista työmarkkinatuen kuntaosuuksista pilotin ajalta. Tulosperusteinen malli takaa tavoitteellisen ja vaikuttavuusorientoituneen toiminnan, kun palveluntarjoajan palkkio muodostuu pelkästään onnistuneesta työllistamisestä, joka poistaa työttömän työnhakijan työmarkkinatuen kuntaosuuden maksulistoilta.

Palveluntarjoajan palkkio on osuus kaupungille synnytetystä säästöstä työmarkkinatuen kuntaosuuksista. Kaupungin kustannusvaikutus on enintään 200 000€ (alv 0%), eli 1 600€ per kokeilun avulla työllistynyt pitkäaikaistyötön.

Pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon Orimattilaan suunnitteilla olevaa yhteistyömallia on viimevuoden aikana käynnistetty mm. Lahdessa ja Vantaalla, mutta tuloksia ei ole vielä tässä vaiheessa saatavilla.

Palveluntarjoaja tuo malliin oman erityisosaamisensa sekä kumppaniverkostonsa, jolla on mahdollisuudet laaja-alaiseen työllistämiseen vastaten myös orimattilalaisen elinkeinoelämän ja yritysten tarpeisiin. Kokeilun tarkoituksena on kerätä tietoja ja kokemuksia, joiden pohjalta kaupungin on mahdollista suunnitella pysyviä palvelumalleja ja ratkaisuja yhdessä erilaisten kumppanien kanssa. Kokeiluun sisältyvät täysin uudenlaiset elementit, kuten palkkiomalli ja palvelumallit pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon puoltavat kokeilun toteuttamista.

Hankinnan toteuttamista kansallisen kynnyksarvon alittavana sote-palveluhankintana puoltaa työllisyyden kuntakokeilun päättyminen vuoden 2024 loppuun, jonka takia kokeilu on saatava nopeasti käyntiin. Tällä tavalla tuloksia ja tietoa ehtii syntyä ennen kokeilun päättymistä. Edellä mainittu Orimattilan kaupungin pitkäaikaistyöttömyyden haastava tilanne edellyttää myös osaltaan nopeita toimenpiteitä. Kokeilun on tarkoitus kestää työllisyyden kuntakokeilun päättymiseen 31.12.2024 saakka.

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016), jäljempänä myös hankintalaki, 25 § 1 momentin 3 kohdan mukaan kansallinen kynnyksarvo ilman arvonlisäveroa laskettuna on 400 000 euroa liitteen E 1-4 kohdassa tarkoitettuja sosiaali- ja terveystalvueluita koskevissa hankinnoissa. Hankintalain 12 lukua sosiaali- ja terveystalvueluiden sekä muiden erityisten palveluhankintojen kilpailuttamisesta sovelletaan hankintalain liitteessä E lueteltuihin palveluihin, jos kansallinen kynnyksarvo ylittyy.

Liitteessä E palvelut on luetteloitu yhteisellä hankintanimikkeistöllä eli CPV-koodeilla. Jos hankittavaa palvelua kuvaava CPV-koodi löytyy liitteen E luettelosta, on kyseessä sote-palvelu (Liite E, kohdat 1- 4): Työttömien työllistämiseen ja kouluttamiseen liittyvissä hankinnoissa käytetään tyypillisesti hankinnan sisällöstä riippuen joko CPV-koodia: 79611000-0 Työnhakupalvelut tai CPV-koodia 80400000- 8 Aikuiskoulutuspalvelut ja muut koulutuspalvelut. Molemmat CPV-koodit sisältyvät liitteen E kohtiin 1-4 kuuluviin palveluhankintoihin.

Palveluhankinnassa sovelletaan edellä mainittuja CPV-koodeja, joten hankinta on liitteen E mukainen sote-palveluhankinta, joihin sovelletaan 400 000 euron kansallista kynnyksarvoa. Hankinnan kokonaishinta tulee jäämään alle hankintalain kynnyksarvon.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kalle Larsson

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että Orimattilan kaupunki tekee hankinnan työllisyyspalveluiden pilottihankkeesta. Lisäksi kaupunginhallitus valtuuttaa vs. hyvinvointijohtajan viimeistelemään ja toimeenpanemaan pilotin sekä kaupunginjohtajan allekirjoittamaan yhteistyösopimuksen.

Päätös Kaupunginhallitus päätti, että Orimattilan kaupunki tekee hankinnan työllisyyspalveluiden pilottihankkeesta. Lisäksi kaupunginhallitus valtuuttaa vs. hyvinvointijohtajan viimeistelemään ja toimeenpanemaan pilotin sekä kaupunginjohtajan allekirjoittamaan yhteistyösopimuksen.